

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za pol leta . . . » 13.—
za četrt . . . » 8.50
za en mesec . . . » 2.20
za Nemčijo oolejetno . . . 29.—
za ostale inozemstvo . . . 35.—

V upravljanju:

Za celo leto naprej . . . K 22.40
za pol leta . . . » 11.20
za četrt . . . » 5.60
za en mesec . . . » 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . » 13 »
za trikrat . . . » 10 »
za več kot trikrat . . . » 9 »

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljanju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6. —
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Upravištkega telefona št. 189. —

Današnja številka obsega 6 strani.

Vlada poražena v proračunskem odseku.

Dr. Steinwender je edini nemški parlamentarec, ki je natančno preštudiral vprašanje »Avstrijskega Lloyd« in »Južne železnice«. Nemški liberalni poslanci, ki čutijo, da je liberalna stranka v prejšnjih desetletjih zakrivila gorostasne razmere pri »Južni železnici«, koder je država oškodovana za stotine milijonov v korist kapitalističnim posestnikom prioritet, se tudi zdaj ne morejo ločiti od velekapitala. Vlada hoče zakriti škandalozne razmere in vtihotapiti v zbornico predloge, s katerimi bi nasitila lačne kapitaliste. Zato ji je skrajno neljub dr. Steinwender, ki brezobzirno razkriva kapitalistično roparstvo Rotšildove skupine in francoskih kapitalistov pri »Južni železnici«. Kakor znano, je kranjski deželni zbor v svoji resoluciji odločno izrazil načela, ki se krijejo s Steinwendrovimi. Nemški listi napadajo dr. Steinwendera, da je on nastopil v proračunskem odseku na lastno roko, ne da bi bil prej izvršilnemu odboru svoj predlog naznanil in dobil zanj dovoljenje. A jasno je, če bi bil svoj predlog prej v razgovor spravil, bi se bila večina proti izrekla. Zdaj napadajo Steinwendera, da je Slovanom dal povod, da so vlado zopet porazili. A Steinwendrov predlog gotovo ni imel narodne težnje, najmanj se more Steinwendru očitati, da je hotel Slovanom pomagati. Judovstvo občuti čisto druge bolečine. Steinwendera sovražijo, ker jim hoče iztrgati iz rok njihov rop.

Proračunski odsek je razpravljal včeraj o vladni predlogi za ozirom na sklepanje paroplovne in poštne pogodbe z »Lloydom« glede na dalmatinsko-albansko službo. Trgovinski minister Weiskirchner se z vso silo zavzema za to, da se sklene pogodba z »Lloydom«. Poslanec Steinwender pravi, da še veliko stvari ni jasnih in da se gre pri dalmatinskem paroplovstvu za podporo, ki presega 23 milijonov in za 5.400.000-kronski predujem za zgradbo ladij. Pri pogodbi z »Austro - Americana« se pa gre za dvajsetmilijonsko podporo. Zato ne kaže, da se zadeva prehitro obravnava. Po Veliki noči se bo dobila gotovo ugodnejša prilika za obravnavanje teh zadev. Zdaj tudi ni nobenega denarja in nobene gotovosti, če ga do-

bimo. Posebno je pa potrebna previdnost z ozirom na stališče, ki ga zavzema vlada nasproti »Južni železnici«. V trenutku, ko se nam javlja, da bo trajal povišani tarif »Južne železnice« sedem let, ni razpoloženja za novo dovolitev. Predlaga, naj se odgodi posvetovanje čez Veliko noč. Steinwendrov predlog je sprejet z 19 proti 9 glasovom. Za vlado so glasovali le krščanski socialci in češki Nemci, poročevalec dr. Sylvester in Vuković, proti pa alpski nemci, socialni demokrati, »Slovanska Unija« in navzoči poljski poslanec dr. Kolischer.

× × ×

Poleg proračunskega odseka so zborovali tudi finančni, poljedelski, justični, socialno politični in draginjski odsek. Socialno politični odsek je rešil pet paragrafov o ženskem nočnem delu.

Državni zbor.

Dunaj, 16. sušca.

Poštarji.

Začetkom današnje seje je trgovinski minister dr. Weiskirchner odgovarjal na razne interpelacije. Odgovoril je tudi na interpelacijo poslancev Gostinčar, Jelek in Pik glede na službene razmere poštarjev in poštinih slov. Rekel je, da se v kratkem vrši obravnava med trgovinskim in finančnim ministrom o tem vprašanju. Poštarji in sli ne bodo imeli škode, ker dobé po novi uravnavi prilike v štirih letnih obrokih od oktobra 1908. Minister zagotavlja, da se bode to vprašanje hitro in ugodno rešilo.

Trgovinske pogodbe.

Dalje odgovarja dr. Weiskirchner na interpelacijo, zakaj vlada ni že sklenila trgovinskih pogodb z različnimi državami. Trgovinske pogodbe se morejo skleniti le v dogovoru z ogrsko vlado. Ta je lani v novembru sicer zagotovila, da do novega leta pritrdi trgovinski pogodbi z Rumunijo. Wekerlova vlada pa ni držala besede. Nova ogrska vlada pa se izgovarja, da ne more pritrđiti pogodb, ker je z novim letom potekla veljava pooblastilnega zakona. Ogrska vlada bode šele od nove zbornice mogla zahtevati novo pooblastilo. Tudi so se že vršila posvetovanja z ogrsko vlado o trgovinskih pogodbah s Srbijo in Črnogorom. Posvetovanja pa še niso končana. S Francosko bode treba skleniti novo trgovinsko pogodbo, ker je francoska zbornica sklenila zvišanje cari-

ne. Ako tudi francoski senat odobri višje postavke, oškodovana bi bila avstrijska trgovina. Tudi z Argentinijo je nujno potrebna trgovinska pogodba. Vse te pogodbe pa bi bile že uveljavljene, ko bi bile na Ogrskem redne parlamentarne razmere.

Italijanska fakulteta.

Danes sta govorila glavna govornika. Koroški poslanec dr. Waldner, ki je bil vseučiliški profesor v Inomostu, je imel nalog od svojega kluba, da ublaži vtis včerajšnjega Wastianovega govora proti italijanski pravni fakulteti. Dr. Waldner pa je umival zamorca. Dokazoval je, da avstrijski Italijani še sedaj nimajo učnih moči za pravno fakulteto. Mnogo let so v Inomostu predavali nemški profesorji iz Italije. Ko so Nemci leta 1904 razbili italijansko fakulteto, zapustili so italijanski profesorji Inomost. Pravno torej italijanska fakulteta v Inomostu ni še odpravljena. Vsi štirje profesorji vlečejo plačo, dasi nimajo ne učencev, ne predavanj. Eden uživa avstrijski kruh v Palermu, drugi v Neapolju, tretji v Milanu, četrti menda čaka nekje na novo fakulteto v Trstu. Čudne razmere, ki so mogoče le v Avstriji. Dr. Waldner je tudi jako nesrečno zastopal stališče svojega kluba, ko je poučeval italijanske poslance, da si mora italijanska univerza in inteligenca prisvojiti nemško vedo in kulturo. (Italijanski poslanci mu živahno ugovarjajo, češ, da je veda mednarodna.) Dr. Waldner se menda ni zavedel, da je zagazil v Wastianovo ozračje vsenemške šovinizma. Končno se je pač dr. Waldner spomnil svoje naloge, da se mora izjaviti za italijansko fakulteto v Trstu, ker bi bili italijanski visokošolci na Dunaju velika nevarnost za nemški značaj mesta. (Smeš in ugovori.) — Smešna je res trditev, da bi par sto italijanskih dijakov polasčilo dunajsko mesto.

Glavni govornik proti italijanski pravni fakulteti, dr. Rybař, je jako obširno in spretno navajal vse razloge, ki govoré proti italijanski fakulteti v Trstu. Med živahnim pritrdjevanjem slovenskih poslancev je bil vladni zistem, ki pozna narode raznih vrst, prezira pa narodno ravnopravnost. Jugoslovanski poslanci brez izjeme priznajo Italijanom pravico do univerze. Izdajali pa bi svoj narod, ko bi molče gla-

sovali za italijansko fakulteto v Trstu, kjer italijanski mogotci Slovincem ne privoščijo niti ljudske šole. Italijani zahtevajo pečenko, ko tržaški Slovincem odrekajo vsakdanji kruh. Sicer pa tudi vlada in nemške stranke ne goré ljubezni do italijanskega prebivalstva. Le iz političnih nagibov je postala za vlado in njene stranke italijanska fakulteta nujno vprašanje. Vlada si hoče zagotoviti italijanske glasove in zakrpati zvezojo todržavno zvezo. Vlada pa bi bolje storila, ko bi si pridobila srca in zaupanje jugoslovanskega prebivalstva ob Adriji. Udana in zvesta srca so boljša in trdnjša obramba, nego oklopnice in topovi. — (Živahno pritrdjevanje. — Govorniku mnogi častitajo.)

Tržaški poslanec dr. Pitacco ni prišel na vrsto v razpravi, zato je s takozvanimi stvarnimi popravki odgovarjal protigovornikom. Trdil je, da je Trst od pamtveka italijansko mesto. Slovincem se v Trstu ne godi nobena krivica, ker imajo v okolici več slovenskih šol. Odgovarjal mu je poslanec Spiničič, da je največja krutost, ako morajo slovenski otroci iz okolice v okoličanske šole. Zakaj pa je tržaški magistrat ustanovil v okolici razne italijanske vsporednice? Saj imajo isto pot italijanski otroci iz okolice v mesto, kakor slovenski iz mesta v okolico.

S tem je bilo prvo branje o italijanski fakulteti končano in vladna predloga odkazana proračunskemu odseku. Iz odseka do gosposke zbornice pa je še dolga pot. Nato se je pričela razprava o postavi proti pijančevanju.

Vseslovenski zdravniški shod.

Včeraj, 16. t. m., se je vršil ob 6. uri zvečer v dvorani mestne hiše prvi vseslovenski zdravniški shod. Slovenski zdravniki so se med seboj združili v organizacijo, ki obsega vse slovensko ozemlje. Solidarnost, ki zadnje čase veže slovensko ljudstvo in njega inteligenco na vseh poljih in v vsem oziru, tako v znanstvenem, kakor v političnem in stanovskem, se je tudi tu pokazala. Vseslovenska zdravniška organizacija ima, kar je na prvi pogled jasno, velik pomen v narodnem oziru, nič manj pa v splošnokulturnem in stanovskem, pa tudi ugledu stanu sam na sebi se bo vsled tega visoko dvignil, kar je v interesu celokupnosti in velike socialne važnosti.

LISTEK.

O političnih idejah.

Predavanje dr. Jos. Mala v S. K. S. Z.
(Konec.)

To je vžgalo Italijane, ki so si želeli, enotne, zedinjene Italije, katero idejo so zastopali posebno člani tajn. društva oglarjev, carbonari. In res napolitanski kralj Ferdinand je bil prisiljen dati podložnikom ustavo španskih stanov iz leta 1812. In je prisegel na njo. Tako je imela sedaj južna Italija moderno ustavo, severna avstrijska Italija in druge avstrijske dežele so bile brez nje. Da bi ti zadnji ne dobili skominov po tako moderni državi, sklenil je Metternich, da se napolitanska ustava, magari z orožjem v roki prekličie. Tako je sklical za januar leta 1821. v Ljubljano kongres treh monarhov »sve-te zveze«: Rusije, Prusije in Avstrije. Na kongres je prišel tudi napolitanski kralj Ferdinand. (Kongresni trg.) Tu v Ljubljani je dobila Avstrija od velevladstvi nalogo, da prekličie napolitansko ustavo in da kralju Ferdinandu njegovo deželo nazaj, kar se je tudi zgodilo. Avstrija velja sedaj po ljubljan-

skem kongresu kot rešenica evropske družbe in državnega ustroja, ona je prva moč na kontinentu, Rusija in Prusija stojite pod vplivom Metternicha, ki je dosegel na ljubljanskem kongresu višek svoje moči. Težka roka je ležala na avstrijskih narodih in posebič še na italijanskih pokrajinah. Silvio Pellico in mnog drug je trpel pod avstrijskimi represalijami.

Ko se je leta 1820. posrečila revolucija v Španiji in Italiji, dvignil se je prihodnjega leta knez Ipsilanti na Grškem zoper Turke. Upal je na rusko pomoč. Avstrija pa je hotela varovati nerazdružljivost Turčije, ker je bila nevoščljiva, da bi Rusi na Balkanu kaj pridobili in ni zato pomagala. Srbom niti Grkom pri njih osvobojenju: izgubila je tako simpatije med balkanskimi narodi, katere je smatrala za vstaše napram Turčiji. Vpliv Rusije pa je rastel. Tako je v orientalskem vprašanju Metternich izgubil vajeti.

Pa tudi doma v Avstriji je postalo nekam živo. Oglasili so se Ogrji in zahtevali, da se ima ogrski državni zbor vsaka tri leta sklicati, ki se pa že od leta 1812. ni sestal, ker Avstriji ustavno življenje ni bilo po volji. Ker cesar Franc II. ni sklical državnega zbora, so vsi uradi ustavili delo in 1824. je nastopil pravi ex lex, tako da je bil cesar

prisiljen leta 1825. sklicati ogrski državni zbor v Požun. Stanovi so tu ostro prijemali upravo in cesarja, ker je prelomil prisego s tem, da ni sklical državnega zbora vsako tretje leto. Reklamirali so Dalmacijo in Galicijo zase in zahtevali ogrski uradni jezik. Dejali so, da gredo Ogrji pač na kraljevo povelje v boj, ni jim pa treba davkov plačevati.

Dobro je bilo, da je cesar sklical državni zbor leta 1825.—27., da so se ogrski magnati tu iztožili, kajti sicer bi si dala splošna nevolja na drugačen, vehementen način duška, kajti v letu 1830. je nova revolucijska burja pretresala vso Evropo. Ta revolucija svobodomiselnega meščanstva, je v juliju l. 1830. posadila na francoski prestol Louis - Filipa. Iz Francoske se je zanesla revolucija na Italijansko, v Belgijo in Poljsko, kjer so Poljaki upali zopet ustvariti starodavno lastno kraljestvo. Tudi Nemci so takrat čutili s Poljaki. (Primeri: Lenau — Der Polenflüchtling). Ta revolucija leta 1830. pa ni našla odmeva na Ogrskem, kajti zahtevala je demokratično ustavo. Ogrska ustava pa je bila aristokratska s predpavicami plemenitašev in zato je bil ogrski državni zbor leta 1830. prav ponižen napram vladi, ker se magnatje od te demokratične revoluci-

je niso za se mogli nič dobrega nadejati.

Vedno glasneje so pričeli zahtevati narodi moderne ustave, in ker se jim ni v prav ničemer ugodilo, postajali so duhovi čim dalje tembolj revolucionarni in republikanski. Vajeti absolutizma so se napela, cenzura poostrila, prepovedala so se vsa politična društva, radikalni listi so se zatrli; posebno ostro se je pazilo na vseučiliško mladež. Člani burševskih društev niso dobili javnih služb, tudi niso smeli postati zdravniki ali lekarnarji. Na tak rigo-rozen način si je Avstrija svoje stališče nanovo utrdila.

Mem tem pa je umrl leta 1835. cesar Franc II. Bil je to močna osebnost s trdno voljo, kateri se je moral ukloniti celo Metternich. Svest si vladarskih dolžnosti, reševal je vse važnejše zadeve sam, oziroma v sporazumu s svojimi ožjimi svetovalci. Moderni ustavi ni bil nikoli naklonjen in v pismu pravi svojemu sinu in nasledniku na prestolu: »Trdno se drži načel, po katerih sem jaz vodil monarhijo in ji ohranil visoko stališče med drugimi državami.« In tako se je stari sistem nadaljeval neizpremenjen notri do leta 1848.

Toda naslednik Franca II., cesar Ferdinand Dobrotljivi ni imel trdne in odločne volje: bil je bolehen in se uda-

To misel je izrazil deželni odbornik dr. Evgen Lampe, referent za deželno zdravstvo, v svojem pismu, v katerem pozdravlja shod in ki se glasi takole:

»Slav. predsedstvu vseslovenskega zdravniškega shoda v Ljubljani! Zadržan osebno pozdravljam vseslovenski zdravniški shod, izročam tem potom pozdrav deželnega odbora vsem udeležencem. Pozdravljam zlasti udeležence obmejnih pokrajin na naših tleh! Naj se razvija in naj napreduje zdravniški stan v blagor našemu ljudstvu, v katerem hočemo mi, njegovi zastopniki, vsikdar gojiti smisel za higijeno in podpirati one, ki so svoje življenje posvetili bolnemu človeštvu v pomoč, v vseh plemenitih človekoljubnih težnjah. Ljubljana, 16. marca 1910.«

Shod je pozdravil tudi podžupan in deželni odbornik dr. Tavčar, ki je bil navzoč osebno. Udeležilo se je shoda blizu 60 zdravnikov iz vseh slovenskih dežel, otvoril ga je pa dr. Demeter pl. Bleiweis-Trsteniški, ki po običaju vse pozdravi. Nato se je izvolilo predsedstvo shoda: Dr. Rakeš iz Šmarji pri Jelšah, dr. Jankovič iz Kozjega, dr. Hudelist, Korošec. Nato se izvolijo delegati za vseslovenski zdravniški shod, ki se bo vršil maja ali junija v Sofiji, in sicer: dr. Bleiweis, dr. DeFranceschi, dr. Šlajmer in dr. Jankovič.

Nato referira dr. DeFranceschi o tretji točki dnevnega reda: o stališču, ki ga zavzema slovenski zdravnik glede na pereče vprašanje socialnega zavarovanja. Priporoča, da se odseku za socialno zavarovanje na Dunaju pošlje sledeča

resolucija:

»Veselslavni odsek za socialno zavarovanje na Dunaju. Dne 16. marca 1910. na vseslovenskem shodu zbrani zdravniki nujno prosimo, naj se pri sklepanju zakona o socialnem zavarovanju ozira tudi na obstanek zdravniškega stanu. Le-ta pripozna potrebo socialnega zavarovanja ter je pripravljen z vsemi močmi sodelovati pri uresničevanju te človekoljubne naprave, vendar se pa ne dá ugonobiti in potisniti na zadnjo stopnjo stanovske lestvice. To bi se zgodilo, ako sprejme veselslavni odsek pododsekov predlog, glasom katerega so izzete iz obveznega bolezenskega zavarovanja le osebe, katerih letna plača presega 3600 kron in ki se smejo iz službe odpustiti le po trimesečni odpovedi. Slovenski zdravniki stoje na stališču, da je dohodninska meja za obvezno bolezensko zavarovanje vže s svoto 2400 K previsoko določena, a tej svoti ne ugovarjajo, ker so v vsakem oziru solidarni s sklepi in odredbami, katere so sklenili in sklenejo zdravniške zbornice in državna zveza avstrijskih zdravniških organizacij. Predsedstvo vseslovenskega shoda zdravnikov v Ljubljani.«

Resolucija se sprejme soglasno.

Nato govori dr. Bleiweis o potrebi stanovskega združevanja in predlaga sledečo

resolucija:

»Na prvem vseslovenskem zdravniškem shodu v Ljubljani zbrani slovenski zdravniki uvidevajo potrebo, da se zdravniški stan tesno združi in organizuje. Kot svoje najprimernejše zastopstvo smatrajo za sedaj »Društvo zdravnikov na Kranjskem« in izjavljajo, da bodo temu društvu pristopili, kakor hitro začne

na podlagi spremenjenih pravil poslovati tudi kot stanovska organizacija.«

Nato sledi zborovanje »Društva zdravnikov na Kranjskem«, pri katerem ostanejo vsi izvenkranjski udeleženci kot gostje navzoči. Na dnevnem redu je predavanje prosekotorja dr. J. Plečnika:

Mislil medicince o sodno-zdravniškem poslovanju.

Predavatelj oriše uvodoma v glavnih potezah načelno nasprotstvo, ki se nemalokrat pojavi med juristom, oziroma med zakonom in sodnim zdravnikom izvedencem. To nasprotstvo izvira pač iz tega, ker stojita zakon in zdravnik, kar se tiče temeljnih pojmov, ki se okoli njih suče pravo, večkrat na nasprotnem stališču. Kazenski zakon je zastarel, izdelali so ga zgolj juristi, njegove definicije se ne vjemajo vselej s tem, kar so dognala tista znanstva, ki meje na pravno vedo in so ji v mnogem oziru podlaga: etika, antropologija, dušeslovje, medicina, zlasti psychopatologija itd. Nato preide predavatelj na nekatere določbe kazenskega zakonika, ki najbolj drastično osvetljujejo, kako zelo se pravniško pojmovanje oddaljuje od medicinskega, in kako so definicije, ki jih podaja zakon, iz stališča znanstvenega izkustva pomanjkljive ter v svojih pravnih posledicah večkrat celo naravnost kvarne. Taka paragrafa sta n. pr. § 152., ki govori o težkih telesnih poškodbah in jih definuje za take, nenamena storjene pokvare, ki oškodujejo zdravje ali pa motijo poškodovanca v njegovem poklicu saj dvajset dni, in pa § 155. z vsemi njegovimi pododdelki, ki govoré n. pr. o takozvanih težjih deliktih ter o poškodbah, ki so življenjskonevarne postale. Zdravnik ima o težki pokobi ter o načinu, kako so prizadane, kako se komplicirajo, kakšne posledice imajo in pod katerimi pogoji slednje nastopajo, pač čisto drugačne nazore, kakor zakon, kojega določbe so v tem oziru silno raztegljive, nejasne in pogrešene. Zato je čisto naravno, da pride zdravnik, ako je sodni izvedenec, večkrat v nevarnost, da oteži lastno vest, ako se postavi na stališče, ki ne odgovarja njegovemu. Predavatelj pri tej priliki opozori tudi na simulantstvo, ki je po njegovem mnenju jako pogosto, naj bo potem pravo ali pa tako, ki je nastalo na podlagi bolehave dispozicije, ki pospešuje sugestibiliteto, na imbecilnost in podobno. Efekt simulantstva je isti, naj bo tako ali drugače: oškodovan je sočlovek in zakon trpi na ugledu; zdravnik - izvedenec mora zato tudi možnost simulantstva upoštevati. Predavatelj navaja dva klasična zgleda v tem oziru. Kaj naj sodni zdravnik stori, da se kolikormogoče izogne tako konfliktu z zakonom, ki mu nalaga določne in stroge dolžnosti, kakor konfliktu sam s seboj? Prvo, kar je treba tu priporočiti, je skrajno natančen izvid, takozvano mnenje pa je postransko, dočim misli jurist ravno narobe, pa napačno, kakor strokovnjak medicince takoj uvidi. Potem pa bi bilo treba poškodovanca najmanj trikrat preiskati, zakon pa, oziroma justična uprava, je silno skopa in zahteva od zdravnika, naj diagnozo in prognozo in mnenje na prvi mah sestavi. Kako kvarjen je ta princip napačnega štedenja, se kaže zlasti tudi, kadar se gre za sodne obdukcije. Justična uprava ima

večkrat to prakso, da obdukcije ne odredi, ako se ji vzrok smrti zdi previden. Pa se obdukcija opusti, čez leto dni pa se pokažejo socialnokvarne posledice te opustitve. Zakon zahteva od zdravnika večkrat stvari, ki so nemogoče, tako n. pr. ravno na podlagi paragrafa 155., kjer se gre za način, kako je bila poškodba prizadana, od česar je odvisna njena večja ali manjša težkoča. Saj je zdravnik ravno pri tem večidel navezan na anamnestične podatke poškodovančeve ali pa priči, ki so pa, kakor vé vsak psiholog, skrajno nezanesljivi in subjektivni.

Dočim pa justična uprava na eni strani štedi, na drugi naravnost razmetuje. Tako n. pr., kadar se gre za delikte seksualnega značaja. Tu zahteva zakon vse mogoče preiskave, ki so pa zlasti, kadar se gre za mladoletne individue, kjer je cel slučaj takorekoč že a priori jasen, nepotrebne in imajo tudi v etičnem oziru slabe posledice, v čemer se danes vsi strinjajo, ki se s to stroko tako z medicince kakor z individualno in socialnopedagoškega stališča bavi. Nato preide predavatelj na temeljnje principe sodobnega prava in jih ne samo kot medicince, marveč tudi iz širšega stališča kritično presoja. Izjavi se zoper to, da gotove vrste deliktov izključno le z zaporom kaznujejo. Tisti, ki v trenutnem efektu stori kaj primeroma malenkostnega, je par let zaprt, pravi degeneriranci in socialnokvarni ljudje pa letajo prosti okoli. Tudi princip, da smo pred postavo vsi enaki, je zmoten. Postava bi morala vpoštevati različnost narave in navi, različnost socialnih okoliščin, različnost vzgoje itd., pa se na to kaj malo ozira ter naglašuje enakost pred postavo, kadar se gre za kazni, drugod pa, n. pr. v šoli, pa saj v praksi ne pozna enakosti, marveč dela razliko tako med stanovi kakor med narodnostmi. (Pritrjevanje.) Načelo, da nepoznanje postave pred kaznijo ne varuje, se predavatelj tudi zdi zmotno saj v toliko, ker je v zakonu veliko, kar s stališča naravne morale ni samoposebi umljivo. Naravnost pa bi je zdravemu razumu v obraz določba, ki stori storilca odgovornega za vse posledice njegovega dejanja, kar se zlasti kaže pri razsodbah, ki se sučejo okoli telesnih poškodb. Celó višje sodišče je izdalo več odlokov, ki stoje na tem popolnoma pogrešenem stališču in v svojih posledicah silno oškodujejo poškodovatelja ter mu prizadevajo očito krivico. Zakon vpraša samo, kdo je poškodoval, ne vpraša pa, kdo je rano zdravil ter na kak način se je zdravila. Kako naj si zdravnik-izvedenec v takem slučaju pomaga? Napravi naj natančen izvid, ki pove tudi, kakšen je bil povoj, način zdravljenja itd., potem pa naj zdravnik poda več mnenj, tudi hipotetično: kaj bi se bilo zgodilo, ako bi se bilo s poškodbo drugače ravnalo.

Končno predavatelj naglašuje, da zdravniški izvid ni pisan samo za sodnika, državnega pravdnika in advokate, marveč tudi in v prvi vrsti za obtožence, da ta lahko to ali ono okolnost popravi in se brani. Saj je mnenje odvisno od izvida in ne narobe. Izvid mora biti zato pisan v domačem jeziku, da ga obtoženec razume. (Pritrjevanje.) Če sodnik izvid prestavi, ga navadno napačno, ker ni strokovnjak in ne loči med bistvenim in akcidentalnim. Torej tudi v tem oziru je treba

ravnopravnosti! (Splošno pritrdjevanje in odobranje.)

Predavanje je pokazalo, kako je zdravniški stan na Slovenskem ne samo strokovno marveč tudi splošno visokoizobražen in kako umeva vse probleme in težnje, ki moderno-mislečega človeka obkrožajo in ga nagibajo do vedno širših preiskavanj ter zlasti medicince, ki pride z vsemi disciplinami v živo dotiko, strokovno vedno bolj globé in pospešuje napredek v tej socialno tako koristni vedi. Zato smo tudi skušali to predavanje podati nekoliko bolj obširno in le želimo, da bi se nam vsakokrat, kadar priredi društvo slovenskih zdravnikov kaj za znanstvo pomembnega, ponudila prilika, da moremo poročati tako kakor je primerno za važnost zdravniške vede in za ugled stanu, ki uživa toliko simpatij v vseh krogih slovenskega ljudstva.

Vseslovenski zdravniški organizaciji pa želimo, da se utrdi, razširi in razcvete v prid ne samo stanu, ampak celému ljudstvu!

× × ×

Društvo čeških zdravnikov je shod brzojavno pozdravilo.

× × ×

Za obmejne Slovence je daroval povodom vseslovenskega zdravniškega shoda g. dr. Fr. Doljšak 10 K. Iskrena hvala! Živel posnemalci!

SRBSKI KRALJ V INOZEMSTVU.

Kralj Peter ostane v Peterburgu od 22. do 27. t. m., nato potuje v Moskvo, kjer ostane dva dni. Nato se povrne čez Oderberg in Budimpešto v Belgrad, kjer ostane več dni, nakar šele odpotuje v Carigrad. Med potjo obišče tudi bolgarskega vladarja Ferdinanda, ki mu vrne obisk. Solun obišče Peter 2. aprila. Neki srbski list poroča, da pozdravi ob povratku iz Peterburga srbskega kralja na avstro-ogrskih tleh prestolonaslednik Franc Ferdinand.

PRUSKA VOLIVNA PREOSNOVA.

Pruska zbornica je odobrila dne 16. t. m. v tretjem branju z 237 proti 167 glasovom predlogo o volivni preosnovi za pruski deželni zbor.

IZ KRVAVE PRUSIJE.

Dne 15. t. m. so bile velikanske demonstracije v Kielu. Po socialno-demokratskem shodu so se spopadli socialni demokratje s policijo, na katero so metali steklenice. Ranjenih je bilo 20 policistov, ki so potegnili sablje in ranili 15 oseb. Dne 16. t. m. dopoldne so sledile nove velike demonstracije. Od dela izključenih je namreč v Kielu do 3500 delavcev, ki so priredili demonstracijo, ki je trajala celo dopoldne. Demonstranti so se zopet spopadli s policijo, ki je zopet nastopila s sabljami. Šele proti poldnevu je nastal mir.

USODA KRETE

se odloči pri konferenci velevalsti, ki bo v Rimu.

KMEČKA VSTAJA NA GRŠKEM

se pripravlja. Po Tesaliji se agitira od vasi do vasi na kmečki upor. Pobunjeniki kmetje so že zapodili uradnike in ustavljajo železniške vlake. Vlada je brez moči.

JAPONSKA ANEKTIRA KOREJO

v najkrajšem času. Kakor se poroča, so anekisji razven Amerike pritrdile vse velevalsti.

jal svetu drugih, posebno nadvojvode Franca Karla in njegove žene, slavo-hlepne in častiželjne nadvojvodinje Zofije, ki je kmalu začela delati na to, da pride njen sin - ljubljenc Franc Jožef kdaj na avstrijski prestol. Ker je torej novemu cesarju manjkalo potrebne energije, je bilo treba vladarjevo voljo na drug primeren način nadomestiti. To se je zgodilo z ustanovitvijo takozvane državne konference. Toda dva izmed njenih članov sta si bila hudo v laseh: namreč centralist Metternich in Slovonom prijazni federalistični grof Kolowrat. Ko je predsednik državne konference nadvojvoda Ludovik to opazil, je raje vse akte sam rešil in je konferenco le redko skliceval. — Tako je bila torej tudi institucija državne konference, ki naj bi nadomeščala cesarjevo voljo, mrtvorojeno dete, ker njeni člani sami med seboj niso bili edini.

Pod Ferdinandovo vladno se je storilo nekaj za izboljšanje sodnih razmer, za javno varnost se je poskrbelo z upeljavo orožništva, vojaška služba se je od 14 let znižala na osem, tačas se je gradilo tudi prve železnice. Ostro pa je pazila cenzura na vse tiskane proizvode; nekaj Grillpazerjevih spisov še sedaj ne sme priti na dan, in v svojih »Erinnerungen aus dem Jahre 1848« toži, da mu je despotizem zagre-

nil in uničil njegovo literarno delovanje. Politična društva so bila zabranjena, zato so pa, kljub vsemu policijskemu aparatu, tembolj cvetela tajna društva, kot dandanes na Ruskem. Policija je pazila celo na privatno življenje in občevarje osumljenih in neosumljenih oseb, špijonstvo je šlo v klasje. Vsled trope špijonov, spoznali so se somišljeniki med seboj po zunanjih znamenjih: po obleki, ovratnici, klobuku ali čepici. Pravi vladinovi, prepričani in neprepričani pristaši kamarile pa so nosili visoki cilindri, katerega je zato šegavi Dunajčan imenoval »cevk strahu« (Angströhre); Lueger pa bi danes dotičnike imenoval enostavno »Knierutscher«.

Splošna nezadovoljnost je vladala napram vladi in ta nezadovoljnost je bila posebno huda med dijaštvom in si je v izgrelih leta 1848. dala duška.

Metternich sam je uvidel potrebo konstitucije ter imenoval dosedanj sistem »marasmus« (bolezen starca, ki mu ni več pomoči). Toda ni se mogel popolnoma sprijazniti z novimi nazori, bil je že prestar in mu je manjkala potrebna prožnost duha, deloma pa se je bal revolucije in zato želel, da ostane vse pri starem. Metternich ni bil dalekovidni in za desetletja usodo narodov vodeči državnik.

Ker pa se razmere v Avstriji niso

čisto nič izpremenile, bila je revolucija že vnaprej gotova stvar. Tudi topot je februarška revolucija v Parizu dala povod nadaljnjemu prevratnemu gibanju po zapadnih in srednje - evropskih državah. V Avstriji se je posebno povdarjala enakost Slovanov z Nemci v šoli in uradu. Ker je bil vsled rafinirane cenzure in strogega policijsstva posebno duševni pritisk občutljiv, zato najdemo, da so sedaj ravno vseučiliščniki prvi sobojevniki; zahtevali so prostost tiska, svobodo zbiranja, moderno ustavo, odpravo cenzure in nov občinski red. 13. marca leta 1848. napovedali so velik shod in so poslali v dvorec deputacijo z rektorjem na čelu. Bil je ravno ponedeljek in počasi se je zunaj na cesti nabrala ogromna množica ljudi, posebno takih, katerim se ob ponedeljkih ne zdi samo nebo plavo. Da s tem za javni mir in red ni bilo ravno pridobljeno, je umljivo, vojaštvo je posredovalo in padlo je pet žrtev.

Vlada je pristala na padec Metternicha, dala novo ustavo, ki pa narodov ni zadovoljila. Med tem pa so došle vesti o nemirih v Italiji in na Ogrskem. Ker je cesar tako rabil čete v Italiji, je skušal za vsako ceno, doma napraviti red z raznimi koncesijami in obljubami. Ker pa tega pozneje ni mogel držati in izpolniti, se je raje odpovedal kroni.

Na dogodkih bogata doba leta 1848., bi sama za se zahtevala obširne razprave, zato naj zadostuje samo ta obris.

Če pogledamo nazaj v razvoj prve polovice XIX. stoletja, vidimo, da so ravno univerzalne težnje Napoleonovega cesarstva — podjarmiti namreč vse države, brez razlike na njih narodnost, — da je torej ravno to stremljenje rodilo v podjarmljenih narodih odpor. Tujo vladno so čutili kot pritisk, vzburila se je v njih nacionalna zavest. (Napoleon kliče — »Ilirija vstan'!«)

To nacionalno zavest so povzročile prvotno humanistične težnje predfrancoske revolucije, ki niso razločevale med stanovi, ne med narodi in državami in tudi ne med vero. Ta ideja pa je podlegla logičnemu nasprotju ideje narodnosti in verske ideje. Kakor rečeno, narodna zavest se je zbudila v tem boju, narodi so se začeli zavedati svoje individualnosti, počeli proučavati svojo preteklost. Ob priliki nekega konflikta Francije z Nemčijo in preteče vojne nevarnosti, nastala je Beckerjeva »Die Wacht am Rhein«, nakar mu je ponosno odgovoril francoski pesnik Alfred de Musset leta 1840.: Nous l'avons eñ, votre Rhin allemand.

V tej pesmi h koncu pa pesnik svetuje Nemcem, naj le nikar ne bodo preveč objestni in ošabni: ker se zna si-

Dnevne novice.

+ **Poslanec Jožef Gostinčar** praznuje danes petdesetletnico svojega rojstva. Gostinčarjevo ime je dobro znano po vsem Slovenskem. Saj je nastopal kot organizator in agitator že malone po vsem Slovenskem in je njegovo ime tesno spojeno z razvojem in z zgodovino slovenskega krščansko socialnega delavstva, a tudi z zgodovino modernega krščanskega preporoda slovenskega ljudstva. Gostinčar je sin kmečkih starišev, rojen v Beričevem. Kot mlad deček je ministriral pri oo. ljubljanskih fračičkih. Študirati ni mogel, ker ni bilo — denarja, ampak kot delavec je študiral zelo veliko, kar znamo le tisti, ki ga ožje poznamo, a kar lahko zna vsak, ki ga je kdaj čul govoriti po shodih. Ko je izprožil leta 1894. ob izletu ljubljanske predilnice na Šmarno goro dr. Krek, takratni senklavski kaplan, vprašanje, če bi ne kazalo ustanoviti v Ljubljani »Slovenskega katoliškega delavskega društva«, je delavstvo molčalo, samo Gostinčar je bil tisti, ki je takoj odgovoril, da bo to šlo. In res je šlo. Takrat je padla kocka, bil je zgodovinski trenutek: ustanovljena je bila krščansko socialna delavska organizacija. Od takrat naprej se je pričelo za Gostinčarja novo življenje. Kdo zna, kolikokrat je govoril na shodih po vseh krajih naše domovine. Nasprotniki: socialni demokrati in liberalci so ga napadali z vprav besno, peklensko strastjo, ampak omagal ni in je kljub vsem zaprekam zvesto in pogumno in krepko visoko dvigal zastavo krščanske demokracije in se tolažil: češ, kaj me briga, naj osli rigajo. Niso mu bila nastlana tla z rožicami! Doživel je marsikatero bridkost, žalost in prevaro, kar zopet znamo le tisti, ki ga ožje poznamo, ampak nosil je in nosi življenjske bridkosti kot mož, ki molče trpi in ne toži. Gostinčar je kot socialni propovednik delal na vseh poljih. Začetek krščansko socialnega delavskega gibanja je v najvedejšem stiku z razvojem naše gospodarske organizacije. In ob početku naše organizacije je Gostinčar z vso silo delal tudi na moderno gospodarsko združenje ne samo delavstva, ampak tudi kmeta in obrtnika. Delaven je bil in je še poslanec Gostinčar na časniskem polju, seveda najbolj v delavskem tisku: »Glasnik«, »Naša Moč!« Gostinčar najpridnejši sotrudnik! Tudi našemu listu je Gostinčar zvest, stalen in priden sotrudnik. S. L. S. je ob zadnjih državnoborskih volitvah kandidiral poslanca Gostinčarja v idrijskem volivnem okraju, kjer je bil tudi izvoljen, dasi so nasprotniki osredotočili ravno proti njemu vse sile in moči, a bili seveda v svojo žalost poraženi. Gostinčar kot poslanec izvršuje v polni meri svojo dolžnost, kar znamo od njegovih poslaniških tovarišev, a kar zna tudi njegovi volivci in kar zna tudi delavstvo in še marsikdo drugi. Ob Gostinčarjevi petdesetletnici svojemu zvestemu sotrudniku najiskrenejše čestitamo in želimo, da še preživi mnogo srečnih in veselih let v delu za svoj in naš ideal: »Vse za krščansko družabno preosnovo milega nam slovenskega ljudstva!«

+ **Povišanje tarifov južne železnice.** Včeraj popoldne se je podal poslaniški odbor k Bienenrthu, pri katerem

cer zgoditi, da vstane nov Napoleon in navadi Nemce po zajčje bežati. Zato naj bodo lepo tihi in naj nikar ne izživajo, ogledajo naj si raje v Renu svoje umazane lakajske livreje in jih eventualno opero. Hud tobak! — Ta narodnostna, romantična struja je bila združena tudi z globokim verskim čuvstvom. Zraven narodnostne ideje je dalje dejansko delujoča sila tudi liberalizem, ki si je zlasti z julijske revolucije leta 1830. posebno med meščanstvom pridobil tal. Kot tretja sila pa pride v poštev socialni, gospodarski moment. Za časa bojev in takozv. »Kontinentalperre«, se je razvila velika industrija, mali obrtnik je propadel in delavski proletarijat je rastel. Politično delujoč in odločujoč faktor pa bo le tedaj, če se delavstvo novega razmerja od drugih stanov zave in se primerno organizira, kar se je na Angleškem najprej zgodilo; ti delavci z določeno začrtanim programom so se imenovali čartisti.

Tako je sedaj postala tudi socialna teorija politično odločujoč faktor in v letu 1848. so vse tri politične ideje te dobe roko v roki na delu. Tu in tam stopi sicer ena ali druga na korist tretji v ozadje, ali odločujoče in usodo narodov in držav pretresujoče, so bile takrat, in so z versko idejo prekvašene ostale še do danes.

sta bila tudi železniški minister Wrba in sekcijski načelnik Schonda. Poslanec so vprašali, kako da so se dovolili zvišani tarifi Južni železnici za 7 let, dasi se je prvotno mislilo jih povišati zgolj provizorno za dobo enega leta. Pritoževali so se tudi, ker se ne ozirajo o izjemnih tarifnih na želje prebivalstva. Iz pojasnil ministrov se baje sklepa, da se hoče vlada ozirati na izražene želje.

× **Stradanje naših visokošolcev — pred durmil** Ko je bila pred dobrim letom dunajska »mensa academica« vsled tujega nasilja zaprta, se je odzvala slovenska javnost na klic stradalajočih dijakov z javnimi darovi. Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju je bilo došlo vsled tega do srede marca že čez 10.000 kron, letos pa v istem času le okoli 5000 kron. Izplačalo je društvo v 369. slučajih do danes že čez 6000 kron, torej je bilo primorano porabiti čez 1000 kron od lanskega prebitka. Iz teh podatkov je popolnoma razvidno, da stoji društvo pred — prazno blagajno in da bo moral svoje tako uspešno delovanje ustaviti, ako ne pride naše slovensko občinstvo hitro na pomoč. Obračamo se posebno še na naše denarne in druge zavode, hranilnice in posojilnice, na naša županstva itd. s prošnjo, da društvu po svojih močeh pomagajo. Društvu bo le tedaj mogoče uspešno vršiti visoko nalogo, ako se odprejo srca in roke vseh blagih rojakov. Darujte društvu čim več morete, nabirajte prispevke med svojimi prijatelji in znanci! **Slovenske žene in dekleta**, spominjajte se slovenskih fantov na daljnem Dunaju in nabirajte za nje prispevke ob veselica! Odbor prosi, da se pošiljajo darovi društvenemu blagajniku Ivanu Lutarju, višjemu revidentu juž. ž. v p. na Dunaju, III, Reisnerstraße 27. — Za odbor: dr. Anton Primožič, c. kr. dež. šolski nadzornik v min. za bogočastje in nauk, predsednik; Ivan Lutar, višji revident juž. ž. v p., blagajnik; dr. Fran Skaberné, c. kr. podtajnik v min. za bogočastje in nauk, tajnik.

— **Dekanijski odbor naših izobraževalnih društev v radovljiški dekaniji.** Dne 3. marca t. l. ustanovil se je na Jesenicah dekanijski odbor za vsa v radovljiškem dekanatu ustanovljena kat. izobraževalna društva. Razven par društev so bila vsa druga društva zastopana po svojih predsednikih in tajnikih, oziroma namestnikih. Pri posvetovanju se je označil od centrale v Ljubljani izdelani in v »Domoljubu« pretečenega leta meseca novembra objavljeni poslovnik za neizpeljav, pač pa se soglasno sprejel poseben poslovnik, ki se objavi v »Društveniku« in je obvezen za vsa dekanijska izobraževalna društva. — V predsedstvo dekanijskega odbora so bili izvoljeni: predsednik: Matija Mrak, župnik, Bohinjska Bela; tajnik in blagajnik: Martin Drolc, kapelan, Radovljica; odborniki: Anton Skubic, župnik na Jesenicah; Ivan Kogovšek, kapelan, Srednja vas; Andrej Zumer, posestnik, Gorje; J. Bole, organist, Burje; J. Mikel, posestnik, Kamnagorica. — Društveno glasilo je priloga »Domoljuba«: »Društvenik«. — Vsa pisma naj se pošiljajo na naslov: Tajništvo dekanijskega odbora v Radovljici.

— **Odvetniška vest.** G. dr. Zuccon se je kot istrski deželni odbornik preselil iz Pulja v Poreč. Njegovo pisarno v Pulju je pa prevzel g. dr. Jožef Flego, ki je doslej deloval v pisarni dr. Laginje.

— **Vsled prepira s sinom skočil v vodo.** Minulo soboto med četrto in peto uro popoldne je našel pastir Anton Trebar iz Britofa v Kokri pod Zabretovo tovarno plavajoče truplo moža. Posestnik Lorenc Zmrzlikar je takoj tekel k potoku ter spoznal v mrtvecu 66 let starega Janeza Drempatič-a, užitarja v Predosljah. Po ljudski govorici je Drempatič, po domače Trebar, sam skočil v potok, to pa zaradi domačega prepira, ki se je vnel med njim in njegovim sinom. Malo prej ga je videla neka deklica ob bregu Kokre semintja hoditi. Pri mrtvecu se je našla hranilna knjižica z vlogo 263 K 14 v., mošniček s 14 kronami, nož, dva ključa, rožni venec in nekaj drugih reči. Truplo so prepeljali na njegov dom.

— **Nesreča ali samomur.** Bajtarja sina Franceta Pavlič, katerega so že dva meseca pogrešali, so našli dne 11. t. m. popoldne ob 5. uri mrtvega v potoku Pšata blizu državne ceste pri Trzinu. Ponesrečeni je bil tisti dan, ko so ga pogrešali, močno pijan in ni izključeno, da je v takem stanu v vodo padel. Mogoče je pa tudi, da je sam skočil v vodo, ker je večkrat o samomuru govoril. Pri vtopljencu se je našlo 2 K 18 v. gotovine in listnica, kar so očetu izročili. Truplo so prepeljali v mrtvašnico v Mengeš.

— **Žrtev alkohola.** Janez Škerjanc, 53 let stari oženjeni dninar, je na svi-

sljih Janeza Koprivnika v Gradu umrl nagle smrti. Škerjanc je bil zelo žganje-pitju vdan. Dan poprej je Koprivnikovi ženi tožil, da mu ni dobro. Tam je opravljal tesarska dela ter je dobil nekaj žganja in kruha. Od tod je šel v Cerklje, kjer je v Sajovičevi gostilni zopet izpil osminko spiritovalca in črno kavo, nakar se je v precej vinjenem položaju vrnil h Koprivniku ter šel na svisl spat. Popoldne ga je domači sin našel mrtvega.

— **Utonila je** 75 let stara Reza Krule, gostinja iz Krašne, v komaj 30 centimetrov globokem potoku Radomlja, kjer jo je našel Jakob Hrovat, posestnika sin iz Negasternja. Starki je postalo gotovo slabo in je padla v vodo.

— **Novi zagrebški župan** bo arhitekt Janko Holjac, ki ga je v predvečrajšnji svoji seji proklamiral za kandidata meščanski klub. Volitev bo po Veliki noči.

— **Občinski zastop v Varaždinu razpuščen.** Minoli ponedeljek je 11 varaždinskih občinskih zastopnikov položilo svoje mandate, na kar je vlada odredila razpust občinskega sveta in postavila svojega komisarja za vodstvo obč. poslov do novih volitev.

— **Vsled izgub na borzi se je ustrelil** na Reki šef veletrgovine Jožef Lan-gerec, X. Blau, v torek dne 15. t. m.

š **Samomor degradiranega vojaka.** V Celju se je 15. t. m. zastrupil v domobranski vojašnici Alojzij Kerše, vojak domobranskega pešpolka št. 24. Ba-je izvršil samomor, ker je bil degradiran kot poddesetnik.

Spomini na dr. Luegerja.

Dunaj, 15. marca. »Reichsposta« objavlja po »Corriere della Sera« daljši članek o razgovoru bivšega dunajskega nuncija Agliardi z ozirom na dr. Luegerja. Agliardi je pripadal najzvestejšim Luegerjevim prijateljem: Gospodarsko je hotel okrepiti malo meščanstvo. Začetkoma so mu nasprotovali dvorni krogi, vlada, katoliška visoka in celo nižja duhovščina. V nekem razgovoru s cesarjem Franc Jožefom je rekel cesar: »Lueger je demagog.« Agliardi je odgovoril: »Ne, veličanstvo, Lueger pripada Vašim najzvestejšim podanikom in je odkrit prijatelj ne le ljudstva, marče tudi monarhije.« Kardinal grof Schönborn, nadškof Bauer in kardinal Gruscha so Agliardiju zamerili, ker se je vedno zavzemal zanj, naglašal, da je zvest katoličan, ki je vsako nedeljo pri sveti maši in ki je npravno neomadeževano živl. — Kardinal Schönborn se je pritožil pri papežu Leonu XIII., ker je Agliardi podpiral dr. Luegerja. Leon XIII. in kardinal Rampolla sta pa izjavila, da se dr. Lueger natančno drži enciklike »Rerum novarum« in da se strinjata z njim. Grof Badeni je rekel Agliardiju, da hoče poraziti dr. Luegerja in njegovo stranko. Agliardi je odgovoril: »Ne verujem! Najbrže bo imel dr. Lueger zadnjo besedo.« Medtem se je položaj izpremenil. Lueger je bil potrjen za župana. Spravil je pa Agliardi v zadrego, ker je hotel v 600 kočijah s svojimi somišljeniki defilirati pred papeževo nunciaturo, kjer bi se bili ustavili pred palačo in mu izročili svoje karte. Vlada je bila grozno prestrašena. Agliardi se je takoj umaknil ovacij, ker bi mu bila drugače avstrijska vlada vročila potne liste. Agliardi je pristavil: Za dr. Luegerja je bil tisti čas jako kritičen, borili so se proti njemu tako, da bi ga bili brez moje pomoči najbrže porazili. Končno je rekel Agliardi: Cesar je pozneje izprevidel, da sem imel prav. Dr. Lueger je bil kot župan zvest in lojalen podanik. Sčasoma so se vladarjeva čuvstva tako izpremenila, da se je sam udeležil njegovega pogreba.

Cerkveni letopis.

c **V Novem mestu** bo imel č. P. Karol Hajek tudi letos apologetične govore od 18. t. m. vsaki večer ob pol sedmi uri do velikega četrtka.

c **Duhovne vaje** za dijake bo letos vodil č. P. Avguštin Kastelic iz Zatičine, bivši dijak te novomeške gimnazije.

Ljubljanske novice.

Ij **Obširen delokrog vlomilca Pavliča.** Od meseca novembra minulega leta pa do 9. t. m. se je v Ljubljani izvršilo po kletih 40 vlomov. Prvič je bilo vlomljeno na Bleiweisovi cesti št. 7 v klet nekega bančinega uradnika in ukradena 40 litrov držeča zapletenka vina. Nato se je bil tat pojavil v hiši št. 13 v Levstikovi ulici, kjer ni ničesar odnesel. Prve dni decembra je bilo vlomljeno v klet gospe Lenarčičeve v Knafljovi ulici št. 5 in ukradenih osem

steklenic šampanjca, 15 steklenic vina in 5 steklenic malinovca. Pred Božičem je tat obiskal klet na Fran Josipa cesti št. 7 in tam vlomil in odnesel železniškemu uradniku g. Čretniku do 40 l vina. Tudi v dveh drugih kletih v isti hiši je tat poskušal svojo srečo. Potem se je tat spravil v kurnico pri železniški čuvajnici ob Erjavčevi cesti in ukradel štiri kokoši. Pozneje se je splazil v hišo g. Antona Krisperja na Bleiweisovi cesti št. 7 in ukradel 7 steklenic vina in žive race ter to odnesel v košari, ki jo je bil izmaknil hišnici. Čez teden dni je vlomil lopov v sosednji hiši v klet ter odnesel košaro z jajci, krompirjem in jabolkami. Nekaj časa potem se je tat pojavil v neki drugi kleti na isti cesti ter se polastil 13 steklenic vina. Takrat je hišnik opazil okoli hiše vohuniti neko neznano žensko in nekega moškega. Dne 2. febru- arja se je lopov vtihotapil v klet v »Unionu«. Tukaj je vlomil v tri kleti in odnesel vrečo lepih namiznih jabolk. Kmalu nato je tat pogledal podzemeljske prostore v »Ljudski posojilnici« in vlomil tam v 14 kleti. G. dr. Šusteršiču je tat odnesel takrat 10 steklenic šampanjca in 6 steklenic vina, hišniku pa 6 steklenic brinjevca, 14 jajc, steklenico pive, pipo in nekaj perila. Tudi vrečo fižola in dežnik si je bil pripravil. Kmalu nato je bilo vlomljeno v klet kavarne »Avstrija«, a so morali tatovi oditi prazni. Pustni torek so se lopovi spravili v kleti v Tivolskem gradu. Tam so vlomili v tri drvarnice in odnesli 20 steklenic vina in 8 steklenic slivovke. Mesec potem so se tatovi spravili nad klet trgovca g. Verbiča na Turjaškem trgu št. 1 ter odnesli 19 steklenic vina. Tudi v pripravnici je bil tat vlomil v pisarno ter odnesel nekaj drobiža. Nikjer ni bilo več varnosti in policiji se je šele po dolgem času posrečilo dobiti tička v osebi Ivana Pavliča, o katerem smo že poročali, baš ko si je delal pri II. državni gimnaziji načrte za novo »delo«. Pavlič sicer ni hotel ničesar priznati, a ker pa je njegova strokovna naobrazba znana, mu je takoj policija pripisovala vse te vleme in izkazalo se je sedaj, da po vsi pravici. Po aretaciji je bilo obveščeno orožništvo, in stražmojstra v Šiški gg. Kop-pitz in Kanduš sta v sporazumu s policijo takoj začela z obširnimi poizvedbami, katere so imele presenetljiv uspeh. Te poizvedbe in razne hišne preiskave so dognale, da je res Pavlič storilec vseh teh vlomov ter da mu je bila kot najboljša pomočnica njegova lastna mati Franciška Pavlič, 70 let stara, rojena v ljubljanski bolnišnici, pristojna v Vodice pri Kamniku, kjer sta tudi imela najeto stanovanje, pri katerem je bilo okno nad vrati skrbno prepleteno z močno žico, vrata pa dobro zaklenjena, tako da je bilo popolnoma zavarovano pred tatinsko roko. Na vratih pa je bil svaričen napis, da med njegovo odsotnostjo nima tam nihče ničesar iskati. Pavlič sam pa se drugod ni briga za nobene napise in če ga kje tudi ni bilo, je odnehal le če je bil premočan zapah, sicer je pa prihajal v kleti samo med odsotnostjo strank. Imel je ves drugi princip drugod, kakor pa doma. Orožnikov in občinskih mož pa Pavličev napis ni oviral. Šli so v Pavličovo stanovanje kljub njegovi odsotnosti. Našli so v brlogu res zanimivo zbirko. 40 litrov držečo prazno zapletenko, ravnotako 6 litrov držečo steklenico, nadalje steklenice od brinjevca, rumca, slivovke, škatuljo od »havana« in aristokratskih smodk, par zlatih uhanov, garnituro za vino s posrebrnimi robi, 4 šampanjske kozarce, nikl-jasto škatuljo za sladkor, 12 žepnih robcev s črkami R. S. Z., obrisače s črkama F. S., 100 novih božičnih in novoletnih razglednic, črno torbico, torbo za semenj, kolač, žice, novo fino preprogo, dragoceno novo baržunasto, s svilno prepleteno blazinico, staro tulauro, bombaž, nove galoše, 4 nove športne čepice, fine čevlje na zadrgo, nov cilindar-klobuk, dva nova telovnika, 3 platnene rjuhe, žagico iz noža, 13 ovratnikov, več cikorijs, več svilnatih robcev, tarok-karte, pečat z imenom Franc Dolar, krtače za obleko, uro budilko, blazinico iz belega platna, rdeče svilnate ovratnike, beležnik z napisom Blaž Rupnik, Planina pri Rakeku, in še mnogo drugega. Našli so tudi posebno zanimivo knjigo, v katero je Pavlič vpisaval »dohodke« in »izdatke«. Da je vse čisti dohodek, tega ni bilo v knjigi najti. Da, fant je bil napram same-mu sebi zelo vesten. Tudi nekaj druge korespondence se je baje našlo. Istotako je Pavlič razpečaval po Dobrovi, Hrašah, Šiški, Mali vasi in drugod šampanjec, jabolka, razna fina žganja, havana-smodke, kakor pravi kavalir, je podaril v Šiški fino, s srebrom okovano palico, kukalo, šampanjec, brinjevec in slivovko. Vse to in še mnogo drugega gradiva sta orožnika nabrala pri

kavalirju Pavliču, in ko sta bila uverjena, da je pri tatvinah prizadeta tudi njegova mati, sta tudi to izsledila v Trzinu ter jo odvedla k sodišču. — Iz vsega sledi, da je Pavlič izvršil vse preje navedene vloge v Ljubljani in tudi bržkone kje drugod, ter upajo, da se bode policija in orožništvo tega lopova za dalje časa iznebila ter da bodo imele ljubljanske kleti in drvarnice pred tem podzemskim rokomavhom mir.

Ij **Umrli** je danes na Dunajski cesti števil. 47 član ognjegasnega društva g. Andrej Mehkota.

Ij **Protestantski vikar** Karol Fritzler je dobil službo v Nemčiji. Nemški nacionalci pravijo, da je imel rojen Rus »ein warmes deutsches Gefühl«, in da je pripadal tisti struji, ki je »entschieden freiheitlich«. Ljubljanski protestanti toraj delajo v prvi vrsti na to, da so njihovi pastori »warm deutsch entschieden freiheitlich«, deveta skrb sta jim pa luteranstvo in krščanstvo.

Ij **Jutrašnji koncert čelista Stano** obeča veliko užitka. Na koncert še enkrat opozarjamo.

Ij **Spremembo tržnega reda** za mesto Ljubljano, katero je 7. dec. sklenil občinski svet, je vlada odobrila.

Ij **Občni zbor »Bolniške blagajne samostojnih obrtnikov v Ljubljani«** se je vršil v nedeljo ob 2. uri popoldne v restavraciji hotela »Ilirija«. Zborovanje je otvoril predsednik g. Gjud, ki je poročal v svojem nagovoru o odborovem delovanju v preteklem letu. Odborovih sej je bilo šest. Vpisalo se je 8 novih članov. Odborovo delovanje je bilo vestno, izdalo pa se je žalibog več denarja, kot se ga je prejelo. Lansko leto sta umrla dva člana, in sicer Jordan in Cramero. (Zborovalci se vzdignejo s sedežev v znak sožalja.) — Kot overovitelja zapisnika občnega zbora se imenujeta Bögel in Kraigher. — G. Pristou prebere zapisnik zadnjega občnega zbora, ki se odobri. — Iz blagajniškega poročila g. Breskvarja posnemamo, da je imelo društvo v letu 1909. 15.525 K 26 v. dohodkov, med to vsoto je všteto 11.924 K 34 v. društvenega premoženja iz leta 1908. Skupnih izdatkov je bilo 4108 K 62 v., in sicer izplačanega bolniškega denarja 2977 K 50 v., za zdravilne, zdravila in kopeli 380 K 86 v., pogrebni prispevkov 300 K, za jubilejsko ustanovo 80 K in upravnih stroškov 369 K 26 v. Društvenega premoženja je ostalo koncem leta 1909. 11.416 K 74 v. in je ta znesek naložen v »Mestni hranilnici« na knjižico št. 61.472. — Računski nadzornik Bögel ml. poroča o nadzorovanju društvene blagajne, ki se je našla v redu, kakor tudi računi, na kar se je blagajnikovo poročilo odobrilo. — Pri dopolnilnih volitvah v odbor se izvolijo za triletno dobo prejšnji odborniki, in sicer: Kraigher, Bögel st., Luka Jerina, Al. Erjavec, Gačnik in Gajer; namestniki: Vilko Krapeš, Rebolj, Spelitch. V nadzorovalni odbor se izvolijo: Rebek, Fr. Rojina in Petek, kot namestniki pa Irkič, Ivan Pust in Ferkula. — Pri slučajnostih je na predlog g. Krapeša pojasnjeval g. Franchetti o položaju vladne zakonske predloge glede na socialno zavarovanje obrtnikov. Upanje je, da pride ta zakonska predloga še letos pred parlament, tako da bo tudi končno preskrbljeno za starost onemoglega obrtnika. — Pri slučajnostih se je tudi grajalo, bodisi netočno plačevanje članarine, bodisi brezobzirnost nekaterih članov, ki preveč izrabljajo blagajno. Društvo deluje že nad 20 let, pa je skoraj vedno na enem in istem stališču. Kdor je bolan, pa vseeno lahko vodi svojo obrt, temu se rado dovolj brezplačno zdravila in zdravilna, kdor pa ne more delati, se mu seveda tudi izplača bolniški denar. Sklenilo se je tudi, da morajo novo priglasi člani takoj plačati vpisnino. Istotako se je tudi sprejel izpremenjeni predlog g. Rebka, da se v zimskem času priredi velika plesna veselica v korist bolniški blagajni. Po izvršanem dnevnem redu je predsednik Gjud zaključil zborovanje s pozivom na člane k složnemu delu, ki bo le njim samim donalo korist.

ZA NAŠE CESTE.

— **Državna cesta Podkraj—Ajdovščina.** Prejeli smo naslednji dopis: Proga državne ceste med Podkrajem in Ajdovščino je, kakor se vidi, najbolj pozabljena v celi kranjski deželi. To se sliši vsak dan iz ust potnikov in voznikov, kateri prevažajo po tej cesti svoje blago. In res je to. Človek ni varen svojega življenja na tej cesti. V prejšnjih letih ni bilo tako. Do leta 1902 je bila ta proga državne ceste vedno v dobrem stanju, čeravno se je po nji vozilo veliko in težko obloženih voz, kajti malo je cest na Kranjskem, po katerih bi se toliko tovrstnega blaga prevažalo, kakor ravno po ti cesti. Pa v kljub te-

mu, da se je pred več leti vozilo težke vozove in v večji množini kakor sedaj, pa je vendar bila cesta v najboljšem stanju, tako da je bilo vozniku veselje po nji voziti. A sedaj? Od leta do leta sem se opazuje, da je cesta vedno slabjša. Cesta je podobna kakor gozdni poti. Danes vidimo na tej progi kamenje in skale, katere molé do 30 cm iz ceste, na drugem kraju je zopet jarek, do 30 cm globok. Sploh res žalostni prizori! V letošnji zimi se je videlo vsak dan voznička, kateri je z malo obloženim vozom na sredi ceste obtičal. In zakaj? Zato ker nima ceste podlage, in tako si mora ubogi voznik iskati pomoči, priprege in ljuj, da ga rešijo in spravijo na tir. Prigodilo se je celo, da so se vozovi pri belem dnevu prekucnili v jarek. Kaj pa ko bi se človek ponoči peljal po tej cesti? Ali se ne zgodi lahko, da se zvrne in si roko ali nogo zlomi ali pa celo ubije. Kdo bode tega kriv? — Pred leti je bila ta cesta preskrbljena z gramozom med vsakim odriščem, a danes se vidijo kupi gramozu komaj v daljavi enega kilometra. Kako more potem biti cesta dobra in dovolj varna? Pa pogledjmo okrajne ceste, posebno cesto s Cola v Idrijo, s Cola v Vipavo, kako so te ceste v dobrem stanju, čeravno se po njih vozijo ravno tako težko obloženi vozovi, kakor po državni cesti. Ako ne bode v najkrajšem času pomoči, in sicer nujne in temeljite, bode se moral promet na državni cesti popolnoma ustaviti. Kje ste kompetentne oblasti? Kadar je treba kmetu davke plačati, takrat ste takoj pri rokah; kadar se pa vas opozori na vaše dolžnosti, takrat imate takoj izgovore. Ali nismo tudi mi avstrijski državljani? Ali ne plačujemo tudi mi davka? Ako je kaka občinska pot v slabem stanju, takoj dobijo županstva ukaz od glavarstva in od deželnega odbora, da se morajo pota popraviti, in za to mora biti župan odgovoren. Kaj pa za državne ceste ni nobenega zakona? Kolikokrat se vidi, da se denar potroši za kako stvar, katera je popolnoma brez pomena, za tukajšnjo državno cesto pa ni toliko denarnih sredstev, da bi se cesta popravila. Ko bi se na cesto vsako leto navozilo nekoliko več gramozu, bi cesta ne prišla v tak stan, da bode za popravo treba precej novcev. Sedaj je čas za to, dokler je cesta še vlažna in mokra. Prosimo torej tiste gospode, v katerih področje to spada, da storijo svojo dolžnost v najkrajšem času. Prosimo pa tudi vsa prizadeta županstva: Imejte malo več pozornosti za to cesto. Vložite pritožbo na kompetentna mesta, ker potreba je nujna. — (Pripomba uredništva: Objavimo dopis na izrecno zahtevo g. dopisnika. Izvedeli pa smo iz zanesljivega vira, da je deželna vlada že nakazala 3000 K za popravo te ceste.)

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI.

»Pasjon ali trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa po vseh štirih evangelistih« obsega molitvenik »Večna molitev« v novem natisu z velikimi črkami; cena 3 K z rdečo obrezo, 3 K 90 h z zlato obrezo in 6 K 50 h v najfinejšem šagrinu.

Die Karwoche in Kirchen mit nur einem Priester von L. Rudisch. (Za porabo č. g. duhovnikom.) 80 h.

Sveti Veliki Teden ali Velika Noč ali cerkvena opravila tega časa. Vezano 4 K 20 h.

Grünings, Die Leidensgeschichte unseres Herrn Jesu Christi erklärt und auf das christliche Leben angewendet. Ta krasna knjiga je ravnokar izšla v četrtem natisu. Vezano 5 K 28 h.

Walter, Das allerheiligste Sakrament, das wahre Brot der Seele. Ein Belehrungs- und Erbauungsbuch. Vezano 3 K.

Walter, Die heilige Messe, der größte Schatz der Welt, und die Weise, ihn zu benutzen. 7. natis. Vezano 3 K.

Vse te knjige se dobe tudi v »Knjižarni Ilirija prej Karol Florian v Kranju«.

• **Otrok Marijin.** Ravnokar je izšla nova izdaja knjižice »Otrok Marijin«, po kateri se je že tako mnogo povpraševalo. Cena lično vezani knjižici: usnje, rdeča obreza 1 K 80 v, zlata obreza 2 K, po pošti. Dobiva se v prodajalni »Katolišk. društva« (H. Ničman) v Ljubljani.

NOVA REVOLUCIJA V PERZIJU.

Iz Carigrada se poroča: Po dvehletnem državljanskem boju se je položaj v Perziji nekoliko umiril, ter se je splošno upalo, da če končno nastopiti mir. Parlament je začel delovati za koristi države, ki potrebuje miru, da se izvedejo reforme. Sedaj pa je naenkrat izbruhnila nova revolucija, o kateri se

more reči, da jo podpira bivši šah, ki biva sedaj v Odesi. Upor je nastal v pokrajini Širas ter se širi z izvanredno naglico kljub temu, da je vlada napela vse sile, da zapreči razširjenje revolucije. Na čelu nove revolucije stoje perzijski duhovniki, ki propovedujejo vstajo proti novemu položaju s pomočjo Kavamovih sinov. Kavam je bil namreč eden najbogatejših Perzijcev, ki so ga konstitucionalci ubili za časa zadnjih borb proti bivšemu šahu, a njegovi sinovi sedaj podpirajo akcijo proti novemu šahu. Za enkrat se sicer ne more govoriti o uspehih nove revolucije, vendar ima bivši šah Mohamed Ali, kakor je videti, v Perziji mnogo pristašev, večinoma ljudi, ki so si znali za časa absolutistične vlade mnogo pridobiti zase. Revolucionarji so dobili orožje preko Trapezunta in so oborožene cele čete. Nedavno pa je zopet došlo 10 tisoč pušk modernega sestava s primerno količino streliva. Kak bo uspeh, se bo šele videlo.

VELIKANSKA ŽELEZNIČARSKA STAVKA V SEVERNI AMERIKI.

Zveza lokomotivnih voznikov in kurjačev v Čikagi je ukazala stavko na 47. železniških progah. Stavkati je pričelo takoj 25.000 voznikov in kurjačev, vsled te stavke stavka skupno 150.000 železničarjev.

Rojaki! Slovenke! Društva!

Spominjajte se z darovi Slovencev v Št. Ilju!

† ANTON MEDVED.

Za blagopokojnega pesnika Antona Medveda bo v soboto na sv. Jožefa dan ob 8. uri sv. maša v trnovski župni cerkvi v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

VELIKANSKI ŠKANDAL. — RAZŽALJENJE VELIKANSTVA!

Trst, 17. marca. Današnji listi poročajo iz Pulja: V torek zvečer ob 9. uri se je prigodil v mornariški vojašnici nečuten škandal. Privezal je nek vojak vojne mornarice cesarjevemu kipu vrv okoli vratu in vrgel kip po stopnicah, da se je razletel na neštevilno kosov. O storilcu se ni sledu. Vršil se najostrejša preiskava. Celi dan ni smel noben vojak zapustiti vojašnice. V cellem mestu je edina sodbda, da je storil ta nečuten čin kak od iredentistov nahujkan Lah-vojak. Spravlja se ta nečuten škandal v zvezo z laško fakulteto.

POSTAVA PROTI PIJANČEVANJU.

Dunaj, 17. marca. Socialni demokratje imajo proti nekaterim točkam postave proti pijančevanju pomisleke, zato bo predloga zopet izročena odseku z naročilom, naj jo v najkrajšem času predloži zbornici. Skrajni čas je že, da se ta velevažna socialna zadeva reši, kajti sedanja predloga je že deveta od leta 1894.

DR. GESMANN.

Dunaj, 17. marca. Parlamentarna nemška krščanska social. zveza je danes dr. Gesmanna soglasno izvolila za načelnika.

NA ČAST DR. LUEGERJU.

Dunaj, 17. marca. V mestnem svetu so bili danes predloženi predlogi: dr. Luegerju se postavi spomenik pred mestno hišo, novi mestni del na Schmelzi se naj imenuje »Dr. Luegerjevo mesto«, napravi se v mestnem muzeju dr. Luegerjeva soba.

VAŽNI SESTANKI ANGLEŠKEGA KRALJA.

London, 17. marca. Kralj Edvard se sestane meseca aprila v Neapolju z laškim kraljem. Nato se podasta angleški kralj in prestolonaslednik v Carigrad, kjer obiščeta sultana.

ZVEZA RUSIJE Z JAPONSKO.

Pariz, 17. marca. Listi poročajo, da sta Rusija in Japoniska sklenili novo sporazumljenje, ki dogovor z leta 1906. razširi tudi na Mandžurijo in Mongolijo. Ta dogovor je tako natančen in obširen, da ga je smatrati pravzaprav za zvezo med obema državama. Nekateri listi namigavajo, da se na vseh koncih in krajih pripravlja zveza proti nemški prepotitni in da je sporazum-

ljenje med Rusijo in Japonsko tudi del teh priprav.

STAVKA CESTNIH POMETAČEV.

Ustje nad Labo, 17. marca. Tukajšnji cestni pometači so začeli stavkati, ker se ni ugodilo njihovim zahtevam, da se jim zvišajo plače za 30 odstotkov ter da 50-odstotna doklada za nedeljsko delo.

Dobivanje zob

Ne vznemirjajte se vsled dobivanja zob Vaših otrok, ampak dajte malim **Scott-ovo emulzijo** in ne boste imeli nobenih noči več brez spanja. Presenečeni boste, kako lahko in brez bolečin bodejo prodrli potem zobje.

Scott-ova emulzija

obsega v lahko prebavni obliki vsa potrebne snovi, za pridobitev belih, ravnih in močnih zobčkov. Čistost in močan učinek 2615

Scott-ove emulzije

sta neprekosna. »SCOTT« prebavi lahko celo za najslabši organizem.

Scott-ova emulzija

je in ostane vzor-emulzija.

Gena izvorni steklenici 2 K 50 vinarjev.

Dobi se v vseh lekarnah.

ZAHVALA.

Ob priliki najvišjega odlikovanja, ko se mi je podelilo naslov cesarskega svetnika, je udano podpisani prejel od blizu in daleč toliko častnih in prisrčnih čestitk, bodisi osebnim, brzojavnim ali pismenim potom, kakor tudi ustno, da mu je v trenutku popolnoma nemogoče odgovoriti na isti način in se zato udano podpisani na tem mestu najprisrčneje zahvaljuje.

Ljubljana, 11. marca 1910.

Cesarski svetnik **Peter pl. Radics**, zgodovinar in pisatelj.

TRŽNICE CENI.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 17. marca.

Pšenica za april 1910	13-42
Pšenica za maj 1910	13-49
Pšenica za okt. 1910	11-18
Rž za april 1910	9-60
Rž za okt. 1910	8-29
Oves za april 1910	7-27
Koruza za maj 1910	6-18
Efektiv: —	

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306-2 m, sred. zračni tlak 736-0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mrt	Temperatura po Celziju	Velikost	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
16	9 zveč.	736-1	8-0	sl. jajah.	oblačno	
17	7. zjut.	736-2	6-3		dež	4-5
	2. pop.	734-7	10-5		del. jasno	
Srednja večerajšnja temp. 9-1°, norm. 3-7°.						

Gospodična

ki je zmogljiva in ima veselje voditi popolnoma samostojno

neko že več let dobro vpeljano trgovino s konfekcijskim in drugim blagom v Ljubljani, ter je večša obeh deželnih jezikov in enostavnega knjigovodstva, se išče za takoj ali pozneje.

Pogoji zelo ugodni.

Plača polovico čistega dobička.

Naslov pove upravn. lista. 765 3 1

512

Sukneno in moderno blago za moške obleke v največji izbiri priporoča po ugodni ceni

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva (Spitalska) ulica 5.

Obstoj trdke čez 40 let!

774 2-1

Razpisuje se

zidanje „Društvenega doma“ na Ježici.

Pogoji in načrti so na razpolago v župnišču. Oferti naj se vložijo do 1. aprila. Materijal mora podjetnik sam preskrbeti; za pesek in vožnjo skrbi stavbeni odbor, kateri si pridrži pravico oddati delo komurkoli.

Ježica, 14. marca 1910.

Stavbeni odbor.

Dr. Ivan Knific, profesor v Zavodu sv. Stanislava, naznanja v svojem in v imenu svojih sorodnikov vsem prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je njegov iskreno ljubljeni oče, gospod

GAŠPER KNIFIC

cerkvenik v Hrašah pri Smledniku

danes v sredo ob 1/4 6. uri zjutraj, po dolgi, zelo mučni bolezni pre-
viden s sv. zakramenti za umirajoče v 66. letu svoje starosti mirno v
Gospodu zaspal.

Zadušno opravilo in pogreb predragega rajnega bo v petek,
dne 18. t. m. ob 8. uri zjutraj na pokopališče sv. Urha v Smledniku.

Hraše pri Smledniku, 16. marca 1910.

760

Lep konj

je na prodaj. 15 in pol pesti visok, izabela
barve, bele grive, v 6. letu, pred 1. mesecem
prigan z Ogrskega. Konj je brez napake,
izvrsten v lahkem ali težkem vozu. Cena
800 K. Naslov pove uprava lista. 740 1

Proda se deset še malo rabljenih

godbenih inštrumentov

Več se izve pri Antonu Mikliču v Trebelnem
pri Mokronogu. 753 3-1

Modni salon Ivana Schiller

= So. Petra cesta št. 31 =

priporoča

lepo izbiro damskih,
dekljskih in otročjih
klobukov.

751 (1)

Popravila ceno in
točno!

Žalni klobuki vedno
v zalogi.

765

Zahvala. 1-1

Nebrojni tolažilni dokazi iskrenega
sočutja, ki so se mi bodisi ustmeno
bodisi pismeno izražali ob prebitki,
prerani izgubi predrage in predobre
mamice, gospe

Antonije Volta

so v obilni meri lajšali mojo srčno bo-
lest in se torej zanje vsem dragim pri-
jateljem in znanecem najtoplejša zahva-
ljam.

Prav posebno zahvalo pa sem dol-
žan prečast. duhovščini za vodstvo po-
greba, posebej preč. gosp. vikarju Smol-
nikarju za darovano sveto mašo, dalje
blag. gospodom dež. odborniku dr. V.
Pegan-u, A. Svetek-u in Iv. Štefe-tu za
izredno tolažbo in spremstvo pri po-
grebu, vlec. gg. kolegom „Gospodarske
Zveze“, slav. glasbenemu društvu „Ljub-
ljana“ za ganljive žalostinke pred hišo
žalosti, v cerkvi in ob odprtem grobu,
slav. ženskem oddelku „S. K. S. Zv.“
za udeležbo pri pogrebu z zastavo in
poklonjeni venec, vlec. rodbinama Strle
in Kajfež za veliko skrb in požrtvoval-
nost, ki ste jo izkazovali v bolezni in
ob smrti blage pokojnice, številnim da-
rovateljem krasnih vencev in sploh vsem,
ki so me kakorkoli tolažili ob prebitkih
urah ter nepozabni rajnici izkazali zad-
njo čast.

Bog povrni stotero!

Ljubljana, 16. marca 1910.

Anton Volta.

Proda se popolnoma novo, izvrstno delujoče,
elegantno 754 2-1

motorno dvokolo

lahkega tipa, težko 35 kg, 1 1/2 HP najboljšega
fabrikata „Neckarsulm“. Ogleda se lahko pri last-
niku, Holzapflovu ulica 5.

Zahvala.

Naš dragi nepozabni

Anton Medved

je našel mir v gomili, kjer počiva poleg svojih ljubljenih starišev, nam
pa krvavi srce ob nenadomestni izgubi. V veliko tolažbo nam je vse-
stransko sočutje, ki ga je vsepovsod vzbudila njegova prerana smrt.
Našo zahvalo vsem sočutečim srcem! Najiskrenejše se zahvaljujemo v
prvi vrsti onim, ki so blagopokojniku lajšali zadnje trenutke: velece-
njenemu g. primariju svetniku drju Slajmerju, vlec. g. drju Raz-
nožniku in č. g. župniku Jerebu. Najsrčnejša zahvala vlec. g. prela-
tu Andr. Kalanu za vodstvo pogreba v Turjaku in preč. g. župniku
T. Potočniku za darovano sv. mašo, blagim turjaškim župljanom,
ondotnemu sl. šolskemu vodstvu, dalje mestnemu župniku šentjakob-
skemu preč. g. Iv. Barletu in č. gg. duh. tovarišem njegovim, predsed-
niku „Slov. Matice“ vlec. g. drju Ilešiču, slav. pevskima društvoma
„Slavcu“ in „Ljublj. Zvon“, Ljubljancanom, ki so v tolikem številu spre-
mili pokojnika skozi mesto, potem veleslavnemu c. kr. okr. glavarstvu
v Kamniku, slavnim zastopstvom društev: „Leonova družba“, „Društvo
za kršč. umetnost“, „Katoliško tiskovno društvo“, „Slovenska krščanska
soc. zveza“, zastopniku dež. odbora preč. g. drju E. Lampetu, vlec.
g. mestnemu županu drju Krautu, preč. g. dekanu I. Lavrenčiču
in č. gg. duh. tovarišem njegovim, slavnima vodstvom obeh kamniških
šol, preč. g. govorniku ob gomili Fr. Finžgarju, slavnim društvom:
„Čitalnica“, „Gasilno društvo“, „Lira“, „Orel“, in mestna kamniška
godba, p. n. kamniškimi meščanom, darovalcem vencev in šopkov,
osobito sl. oskrbništvu turjaške graščine, — prav posebno zahvalo izre-
kamo naposled vsem, ki so skrajno požrtvovalno delovali na to, da se
je mogel pogreb dragega rajnika tako sijajno izvršiti, imenoma vele-
cenjeni gospe dr. Krautovi in gosp. bratoma Bergant in dr. Zahvalno
se spominjamo državne železnice, ki je omogočila povratek Ljubljan-
čanom z večernim vlakom, in prvega slovenskega pogrebnega zavoda
Rojina-Turkovega. Bog povrni tisočero vsem, ki so dali trpinu Antonu
Medvedu zadnje dokaze ljubezni.

Žalujoči sorodniki.

764

IVAN ROJINA

616 3-1 umetni in stavbeni kleparski mojster

Ljubljana, Prešernova ulica št. 44

se priporoča preč. duhovščini, slavnim cerkvenim predstojništvom ter slavn.
občinstvu sploh v izvrševanje vseh v kleparsko stroko spadajočih del, kot

pokrivanje cerkvenih streh in stolpov

dalje raznih cerkvenih predmetov: svetilnic, nabiralnih pušic itd.

Opiraje se na svoje 12 letno delovanje v Spodnji Šiški, kjer sem
glasom številnih pohvalnih priznanj, izvrševal razna dela te stroke v vse-
stransko zadovoljnost, se usojam priporočati nadaljni blagohotni naklonje-
nosti na svojem novem mestu v Ljubljani, v povečani delavnici, ki je oprem-
ljena z vsemi najnovejšimi potrebščinami. — Za solidno in trpežno blago
se jamči. Cene najnižje.

Naročila se sprejemajo v Prešernovi ulici št. 44. — Telefon št. 297.

Št. 4957.

Razpis.

755 3-1

Za zgradbo jednega vodnjaka in treh kapnic v vasi Ustje, polit. okraj
Postojna na 19.106 K 76 h proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne
ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe naj se predložijo

do 9. aprila t. l., ob 12. uri opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je za-
pečatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzemanje gradbe jednega vodnjaka in treh kapnic v vasi Ustje,
polit. okraj Postojna“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje
po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v
pupilarovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino
ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, ponudbeni pripomočki in stavbni pogoji se dobe pri deželnem stavbnem
uradu za znesek 6 K 50 vinarjev.

Deželni odbor kranjski

Ljubljana, dne 10. marca 1910.

Hotel: INTERNATIONAL

v Tržiču
(Monfalcone)

odda se takoj v najem pod jako ugodnimi
pogoji. Hotel je na novo zgrajen, ima 30 meblo-
vanih sob, ugodno lego v bližini postaje. Pro-
met se v Tržiču velikansko razvija, tako da je
spretnemu in vestnemu hotelirju zagotovljena
dobra eksistenca. Znanje slovenskega, laškega
in nemškega jezika neobhodno potrebno. —

Ponudbe sprejema lastnik: Ivan Peric, veleposestnik v Tržiču (Monfalcone).

Največja zaloga v Ljubljani.

K spomladni in poletni seziji

si dovoljujem svoje cenjene odjemalce opozoriti na svojo veli-
kansko zalogo v konfekciji za dame, gospode, deklice,
dečke in otroke, posebno pa na spodaj omenjene predmete:

Otroške obleke, pralne	od K 1.50 naprej
» » iz blaga	» » 4.— »
Obleke za dečke	» » 6.— »
» » gospode	» » 8.— »
Površnike in šport. suknje za gospode » »	12.— »
Pelerine s kapuco	» » 6.— »
Klobuke	» » 2.— »
Velour klobuke	» » 5.80 »

Zaradi prevelike zaloge v damski konfekciji, cene znatno znižane

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

759

Hočete-li ceno mast?

Mnogo pohvalnih priznanj. 1 kg 84 dvovinarnikov, ocvirki 1 kg 42 dvovinarnikov. Naročila po 5 kg pošilja v lepih pločevinastih škatljah.
Jindřich Husák, Rozdělův, Kladno.
Priporočilo: Mast je izbornega okusa. Pošljite jo 50 kg. Spoštovanjem soproga tajnika, Černovice.

: Za slabokrvne in prebolele :

je zdravniško priporočano
črno dalmatinsko vino

„KŮČ“

najbolje sredstvo.

BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Stenografa

obenem strojepisca

(sistem Remington), sprejme pisarna
dr. Ivana Benkoviča v Celju.

798 Nastop službe takoj. 2-1

N. F. Schaffer

nadzornik c. kr. državne
železnice v Beljaku prosi,
da se mu dopošlje 11 ška-
telj tako izbornu učinku-
jočih 3281

Salmijakovih pastil

(kašelj lajšajočih, slez razkrajajočih)

lekarna Piccoli v Ljub-
ljani, c. in kr. dvornega
založnika, papeževega
dvornega založnika. Ena
škatljica 20 vin., 11 ška-
telj 2 kroni. Naročila po
:-: povzetju. :-:

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50-80 vinarjev
liter, ker se dobi pri **Josipu Maljavac**, pošta in po-
staja **Roč v Istri**, belo in črno (rudeče) franco vsaka
železniška postaja na Kranjskem po 24 vinarjev liter
in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100-1

Priporočila se

največja zaloga oblek za gospode in dečke

Solidna postrežba!
Nizke cene!

A. Lukič

Ljubljana, Pred Skofljo 19

**Vedno najnovejša
konfekcija za
dame in deklice**

Najboljše štedilno voščilo za pode

**Brezbarono, rumeno in rujava za parkete ali polkane
tla priporočila v škatljah po en, pol in četrt kg ali prosto**

ADOLF HAUPTMANN

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in stek. kleja

1443 46

Knjigoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporočila v izdelavo vsakovrstnih knjigoveških del.

Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig

za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.

Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu

izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Δ najem se da s 1. aprilom splošno znana

... Klinarjeva gostilna na Savi pri Jesenicah ...

Gostilna je dobro vpeljana in ima poleg tudi nekaj zemljišča in gospodarsko
poslopje. — Hiša je v neposredni bližini tovarne in promet jako velik. Pogoji
so ugodni. — Ponudniki naj se izvolijo obrniti na **Gössovo pivovarno v**
Gössu ali na njeno založništvo na Jesenicah. 702 5-1

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Ben-Hur. Roman iz časov Kristusovih (Wallace) K 450.
Skrivnosti srca. Novele: Časna beseda. — Sin. — Strokovnjak.
— Ovdanica. — Pahijač. — V pasti. — Kandidat. — Spisal Paul
Bourget, poslovenil A. Kalan. K 120, vezano K 140.

Vstaja Škenderbegova. Zgodovinska povest. Iz angleščine
prev. J. M. — 60 v., vez. 80 v.

Morski razbojnik. Angleško spisal kapitan Marryat. — K 250,
vezano K 370.

Zločin in kazen. Roman. (Dostojewskij-Levstik). — K 10 50,
vezano K 130.

Utrinki. Črtice in potopisi (Krašovec). — K 20.

Igračke. Črtice in podlistki (Milčinski). K 20, vez. K 30.

Jari junaki. Humoreske (Murnik). — K 250, vezano K 350.

Navihanci. Okrogle povesti (Murnik). — K 250, vezano K 350.

Znanost. Zbirka humoresk in povesti. K 20, vezano K 30.

Znanost in mečem. Zgodovinski roman (Sienkiewicz). —
K 450, vez. K 650.

Jernač-Zmagovač. Povest (Sienkiewicz). K 60, vez. K 140.

Hiša ob Volgi. Povest (Stepnjak). — Stepni kralj Lear (Turgenjev).
K 120, vezano K 220.

Rodbina Polaneških. Roman. — K 100, vezano K 120.

Mali vitezi-Pan Volodijevski. Zgodovinski roman. — K 70,
vezano K 840.

Brez dogme. Roman. — K 30.

Miklova Zala. Povest iz turških časov (Skeet). — K 80.

Izdajavci. Zgodovinska povest iz turških časov. — K 10.

Oče naš. (Malavašič). — K 150.

Vojska na daljnem Vzhodu. (Dr. Lampe). K 480, vez. K 600.

Potop. Zgodovinski roman. (Sienkiewicz). — K 640, vezano K 920.

Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo (Kalan). I. zvezek.
K 80, trdo vezano K 110.

Gozdarjev sin. Povest (Finžgar). — K 20.

Mož Simone. Roman (Champlol). — Hajdamaki. Poem z zgo-
dovinskimi uvodov. — K 340, vezano K 450.

Srce. Amicis. 4 zvezki. — K 160.

Kako sem se jaz likal. Povest slovenskega trpina. Jakoba
Aleševca izbrani spisi. I. del. K 120, vezano K 200.

Vohun. Roman (Cooper). K 160.

Andrej Hofer, tirolski junak. Ljudska igra. K 80.

Quo vadis? Roman iz Neronove dobe (Sienkiewicz). — Vez. K 550.

Dobra kuharica. (S podobami). Minka Vašičeva. — Vez. K 60.

Zbirka domačih zdravil. K 10.

Domače in tuje živili. (Erjavec). 2 zvezka. K 40.

Metulji v podobah, 129 barvanih podob. K 80.

Občna zgodovina. (Stare). K 150.

Janežič-Hubad, Slovensko-nemški slovar. K 60, vez. K 720.

Janežič-Bartel, Nemško-slovenski slovar. K 60, vez. K 720.

Slovensko-nemški slovar. (Kramaršič). Vezano K 220.

Življenje svetnikov in svetnic božjih. 2 zvezka K 110,
vezano K 140.

Kristusovo življenje in smrt. (Kocijančič). 2 zvezka K 80,
vezano K 110.

Fabijola ali cerkev v katakombah (Zupančič). — K 120.

Stric Tomova kočna. (Stowe). — Vez. K 140.

Mlinarjev Janez. Zgodovinska povest. — K 80.

Jurčičevi zbrani spisi. 11 zvezkov. — Vsak zvezek je zase
celoten in velja K 120, vezano K 200.

Andrejčkovca Jožeta spisi. 1, 2, 3, 4, 6, 7, in 8. zvezek
velja po 30 v., 5. zvezek (Žalost in veselje) pa 90 v.

Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest (Šenoa). K 160,
vezano K 260.

Odkritje Amerike. Vezano K 20.

Malo življenje. Povest (Detela). K 100, vezano K 190.

Zadnji dnevi Jeruzalema. Zgodovinski roman (Spillmann).
K 380, vezano K 540.

Medvedji lov. — **Čukova gostinja.** (Brinar). vezano K 80.

Prihajajo. Povest (Detela). K 190.

Šaljivi Slovenci. (Brezovnik). K 150.

Razne povesti za mladino in ljudstvo: Jama nad Dobrušo.

— Ljubite svoje sovražnike. — Kanarček. Kresnica. Kapelica
v gozdu. — Avstrijska ekspedcija. — Maron, krščanski deček z
Libanona. — Slavček. Nema deklica. — Darinka, mala Črnogorka.

Marijina otroka. — Najboljša dedščina. Leseni križ. — Postojnska
jama. — Praški judek. — Črni bratje. — Doma in na tujem. —
Ujetnik morskoga roparja. — S prestola na morišče. — Arumugam,
sin indijskega kneza. — Zvesti sin. — Eno leto med Indijanci.

Rdeča in bela vrtica. — Hildegarda, zveličana cesarica. — Angelj
sužnjev. — Hirianda, bretanjska vojvodinja. — Kljukec lažnjivi.

— Prst božji ali izgledi božjih kazni. 2 zvezka. — Izdajalca domo-
vine. — Mirko Poštenjakovič. — Pri Vrbovcem Grogli. — Sto
beril za otroke. — Maršal grof Radecki. — Eri. — Močni baron
Ravbar. — Najdenček. — Naselinkova hči. — Maksimilijan I., cesar
mehikanski. — Nezgoda na Palavanu. — Nikolaj Zrinjski.

Pavliha v slovenski obleki. — Pod turškim jarmom. — Car in
tesar. — Knez Črni Jurij. — Potovanje v Liligut. — Vstajenje. —
Repoštev. — Tiun Ling, kitajski morsk razbojnik.

Vsaka teh povesti je knjižica zase in velja 40 v, s poštnino vred 45 v.

Krvna osveta. — Koliščina in stepe. — Za kruhom. — Berač. Elizabeta.

— Boj s prirodo. Treskova Urška. — Solnce in senca. — Svitoslav.

Vsaka navedenih povesti je knjižica zase in velja 30 v, s poštnino 35 v.

Mali lord. (Burnett). K 160.

Zbirka ljudskih iger. Dosedaj je izšlo 12 zvezkov po 80 v.

Razporoka. Roman (Bourget). K 200, vezano K 300.

Zgodovina novejšega slovenskega slovetva. (Grafenauer).
I. del. K 200.

Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada.
2 zvezka K 450, vezano K 650.

Slovenske besede v slovensščini. (Breznik). K 80.

Knjigovodstvo. (Podlesnik). I. del. (za društva, čebelnice itd.) Vez. K 320.

Knjigovodstvo. (Podlesnik). II. del. (Obravnava poslovanje zadrug,
hranilnic, posojilnic in denarnih zavodov sploh).

Katoliški verouk. I. del. Resničnost katoliške vere. (Dr. Svetina).
Vezano K 280.

Katoliški verouk. II. del. Resnice katoliške vere. (Dr. Pečjak).
Vezano K 280.

Dvanaest večerov. (Mahnič). K 140.

Ponižani in razžaljeni. Roman (Dostojevskij). K 300, vez. K 420.

Za križ in svobodo. Igrakaz v 5 dejanjih. K 50.

Vrtec. (Kržič). Vsak letnik velja vezan K 40.

Angelček. (Kržič). Vsak letnik velja vezan K 100.

Slovenski A, B, C v podobah za otroke. K 80.

Hitra vožnja po železnici. Knjiga s podobami za otroke. K 160.

Krbzar. (Sevtenko). K 240, vezano K 360.

Straža. Povest (Prus). K 240, vezano K 340.

Kacijanar. Tragedija v 5 dejanjih (Medved). K 140, vez. K 240.

General Lavdon. — Bitka pri Visu. — Znamenje štirih. — Ljudevit
Hrastar. — Golobček. — Zakaj? Zato! — Darovana. — Jozafat,
kraljevi sin Indije. — Jernač-Zmagovač. — Med plazovi. — Fer-
dinand. — V delu je rešitev. — Sultanovi sužnji. — Pirhi. Ivan,
turški suženj. — Krščanska obitelj. — Tri indijanske povesti. —
Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. — Barvaste črepinje. —
Ludovik, mladi izseljenec. — Kraljičin nečak. — Roza Jelodvorska.

— Korejska brata. — Sveti večer. — Boj in zmaga. — Povodenj.
Kartuzijanski samostan. — Prisega huronskega glavarja. — Pavlina.

— Zlatokopi. — Prvič med Indijanci. — Preganjanje indijskih
misijonarjev. — Mlada mornarja. — Mali vseznalec. — Burska
vojska. — Elizabeta, hči sibirskega jetnika. — Tegetthoff, zmago-
valec na morju. — Nesrečnica.

Vsaka teh povesti je knjižica zase in velja 60 v, s poštnino 65 v.

Sita, mala Hindustanka. — Izanami, mala Japonka. — Strelec. — Po-
slednji Mohikana. — Stezosledec. — Naseljenec. — Na preriji. —
Šaljivi Jaka. — Kristof Kolumb. — Na različnih potih.

Vsaka teh povesti je knjižica zase in velja 48 v, s poštnino 53 v.

Dve šudapolni pravljici. — Erazem Predjamski. — Genovefa, sveta
grofinja. — Šestdeset malih povesti za otroke. — Jaromir. —
Božično darilo.

Vsaka teh povesti je knjižica zase in velja 32 v, s poštnino 37 v.

Bog pomaga. — Kar Bog stori, vse prav stori. — Kako vzgaja usoda.

Peter Prostak. — Pridni Janez in hudobni Mihec. — Deteljica
ali življenje treh kranjskih bratov francoskih vojakov. — Kortonica,
koroška deklica. — Zgledi bogoljubnih otrok, 3 zvezki. — Pri-
stricu. — Na rakovo nogo.

Vsaka teh povesti je knjižica zase in velja 80 v, s poštnino 85 v.

Žirovnik, Narodne pesmi z napovi. I. zvezek K 120. II. zvezek
K 100. III. zvezek K 120.

Aljaž, Mešani in moški zbori. 7 zvezkov po K 120.

Telovadska. (St. Premrl). Za moški zbor. K 50, glasovi po 10 v.

Zbori za 4 moške glasove. (Cerin). K 30.

Mladinski glas. (P. Angelik Hribar). I. zvezek 24 v, II. zv. 40 v,
III. zv. 40 v.

Venček gorenjskih. (Kimovec) 50 v.

Nagrobnice. (Marolt). Vezano K 240.

Odmevi naših gajev. (Bajuk). 70 v.

Mešani in ženski zbori. (Ferjančič). K 30, glasovi po 50 v.

Kovačev študent. (Uglasbil Vodopivec). K 320.

Vse te knjige se dobe tudi v „Knjigarni Ilirija“ prej Karol Florian v Kranju.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Zitnik.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Ivan Štela.